

Guia docent de l'assignatura "Prevençió de la delinqüència"

2011/2012

Codi: 100441

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	805 Graduat en Criminologia	OB	2	1

Contacte

Nom : Francisco Javier Moreno Oliver

Email : FrancescXavier.Moreno@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Tenir assolides les bases pedagògiques en las que fonamentar el disseny i posterior confecció d'un programa de prevenció de la delinqüència.

Objectius i contextualització

Els objectius generals a assolir dins l'assignatura de Programes de Prevenció de la Delinqüència venen formulats en els següents termes:

L'alumnat del grau de criminologia serà capaç de:

1. Aplicar els seus coneixements sobre les teories criminològiques a les experiències de conflicte i de criminalitat existents, i plantejar respostes adequades i acordes amb el marc legal existent.
2. Transmetre al públic especialitzat i a la societat en general respostes als problemes de criminalitat i de conflicte social que tinguin en compte els drets i interessos de totes les parts involucrades, i que estiguin basades en els valors de la pacificació social, la integració social i la prevenció de nous conflictes.

En aquest context, l'assignatura de Programes de Prevenció de la Delinqüència té com a objectius específics els següents:

1. Detectar les accions preventives adequades en un context delinqüencial
2. Saber triar i implementar adequadament els diferents models de prevenció del delictes.
3. Dissenyar programes socials de prevenció de la delinqüència
4. Aplicar els mètodes d'investigació criminològica en l'àmbit de la prevenció de la delinqüència.

Competències i resultats d'aprenentatge

1096:E09 - Demostrar que es comprenen els models de prevenció i intervenció de la criminalitat més adequats per a cada problema específic.

1096:E09.01 - Aplicar un programa de prevenció orientat als agents de control.

1096:E09.02 - Utilitzar adequadament els programes de prevenció i intervenció criminològica.

1096:E10 - Identificar els recursos socials existents per intervenir en el conflicte i en la criminalitat.

1096:E10.01 - Aplicar adequadament els recursos socials aplicables a la criminalitat.

1096:E21 - Dissenyar un programa de prevenció de la criminalitat.

1096:E21.02 - Redactar un programa de prevenció de la delinqüència.

1096:E22 - Aplicar un programa de prevenció de la criminalitat en l'àmbit comunitari.

1096:E22.01 - Saber elaborar un programa de prevenció social de la delinqüència.

1096:E22.02 - Desenvolupar de manera eficaç un programa de prevenció de la delinqüència en l'àmbit comunitari.

1096:E28 - Avaluar els resultats d'un programa de prevenció o intervenció amb referència a la delinqüència.

1096:E28.02 - Fer una anàlisi de resultats d'un programa de prevenció de la delinqüència.

1096:E31 - Fer la intervenció criminològica sobre la base dels valors de la pacificació, la integració social i la prevenció de nous conflictes.

1096:E31.02 - Intervenir en l'àmbit criminològic amb finalitats pacificadores, integradores i de prevenció del delictes.

1096:E31.03 - Actuar professionalment en l'àmbit de la criminologia amb objectius de pacificació, integració social i prevenció de la delinqüència.

1096:T01 - Treballar de manera autònoma.

1096:T01.00 - Treballar de manera autònoma.

1096:T02 - Treballar en equip i en xarxa.

1096:T02.00 - Treballar en equip i en xarxa.

1096:T03 - Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

1096:T03.00 - Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.

1096:T04 - Redactar un treball acadèmic.

1096:T04.00 - Redactar un treball acadèmic.

1096:T05 - Transmetre oralment les idees a una audiència.

1096:T05.00 - Transmetre oralment les idees a una audiència.

Continguts

Els continguts que presentem tenen la seva gènesi en els objectius de l' assignatura. Trobarem tres blocs diferenciats de continguts acadèmics: els conceptuals, els de tipus procedimental i els actitudinals.

Una vegada presentada la taxonomia dels continguts, aquests els dividirem en dos tipus, els teòrics que desenvoluparan els conceptes bàsics de manera ordenada, per tal de que l'alumne pugui adquirir una visió global, ample i coherent de la temàtica a tractar; i els pràctics on l' alumne pugui relacionar els continguts teòrics amb la pràctica professional.

1. Antecedents propedèutics:

1.1. Conceptes bàsic per l' assoliment de l' assignatura

1.2. Dinàmica de l' Aprenentatge Basat en Problemes (ABP)

2. El concepte de prevenció

2.1. Prevenció i dissuasió

2.2. Prevenció primària

2.3. Prevenció secundària

2.4. Prevenció terciària

3. Models teòrics de prevenció de la delinqüència

3.1. Model clàssic

3.2. Model neoclàssic

3.3. Model situacional

3.4. Model socialista

3.5. Model ecològic

3.6. Model dels processos de socialització

3.6.1. Família

3.6.2. Escola

3.6.3. Comunitat

3.6.4. Mitjans de comunicació

4. Programes de prevenció de la delinqüència

4.1. Programes geogràfics

4.2. Programes urbanístics

4.3. Programes comunitaris

4.4. Programes centrats en la víctima

4.5. Programes polític - socials

4.6. Programes axiològics basats en valors

4.7. Programes cognitius - conductuals

4.8. Programes basats en la reincidència

5. Mètodes d' elaboració i avaluació de programes de prevenció del delictes

5.1. Antecedents situacionals

5.2. Apartats d' un programa

5.3. Implementació d' un programa

6. Taller pràctic d' elaboració de programes social de prevenció de la delinqüència

6.1. Anàlisis de casos reals

6.2. Tècniques de delimitació del problema

6.3. Confecció del programa

7. Investigació en l'àmbit de la prevenció del delictes

7.1.1. La recerca en criminologia.

7.1.2. Apartats d' una recerca

7.1.3. Vinculació de la recerca en la prevenció de la delinqüència

Metodologia

La metodologia de les classes està fonamentada en el model de l' Aprenentatge Basat en Problemes. (ABP), l' aprenentatge cooperatiu i el mètode del cas.

Les sessions de treball podran ser teòriques, pràctiques o mixtes.

Les classes teòriques es fonamentaran en exposicions orals per part del professor complementats amb recursos didàctics de caire audiovisual (PWP, transparències, vídeos, etc.) noves tecnologies (TIC), així com de bibliografia bàsica recomanada.

En funció de l'espai on s' imparteixin les classes (aula ordinària o aula especial) es portaran a terme activitats diferenciades de treball en grup.

Els crèdits pràctics consistiran en el seguiment casos real de delinqüència i el seu abordatge preventiu , on els alumnes hauran de concloure amb les seves propostes d' intervenció al respecta . Es facilitarà als alumnes una guia pràctica d'aquests exercicis.

De forma general i sintètica, el desenvolupament del programa incorporarà la combinació d'exposicions dels temes per part del professor i dels alumnes distribuïts en grups i/o seminaris, i l'ús de recursos varis de la tecnologia actual.

La modalitat presencial permetrà els plantejaments teòrics de l'assignatura mitjançant les exposicions i l'anàlisi dels temes per part del professor i dels alumnes, així com el plantejament d'altres procediments com ara dinàmiques de grup, plenaris, grups cooperatius, etc.

Les sessions pràctiques, per a les que s'utilitzaran els horaris reservats a l'assignatura, es portaran a terme mitjançant el treball individual i grupal del grup d'alumnes. Finalment, en el treball individual i de grup es requerirà la utilització de l'eina Campus Virtual.

El treball plantejat, tant pel professor com per l'alumne, s'organitzarà tenint present les següents activitats d'ensenyament-aprenentatge:

1. **Activitats presencials.** Són activitats en les que tant el professor com l'alumne individualment i/o en grup podem assumir el rol actiu. En aquestes activitats es presenten els continguts plantejats en el programa.
2. **Activitats dirigides.** Es realitzen fora del aula amb la direcció del professor. Es considera sota les mateixes el treball que realitza l'alumne sota l'orientació del professor i les tutories presencials i a distància mitjançant les eines del campus virtual.
3. **Activitats autònomes.** Són un complement per l'aprenentatge de l'alumne. Es realitzen fora de l'aula i són el resultat del treball autònom de l'alumne per a preparar-se els continguts, les lectures complementàries i/o obligatòries i la seva recerca personal.

En general, de forma sintètica, el desenvolupament del programa incorporarà la combinació d'exposicions dels temes per part del professor i dels alumnes distribuïts en grups i seminaris, utilitzant recursos varis de la tecnologia actual.

Presencialment es portaran a terme els plantejaments teòrics mitjançant les exposicions i anàlisi dels temes per part del professor i dels alumnes, així com el plantejament d'altres procediments i/o plantejaments (dinàmiques de grup, plenaris, grups cooperatius,...).

Les pràctiques es portaran a terme mitjançant treball individual i grupal, per al que s'utilitzaran els horaris reservats a l'assignatura.

Per altre part, es requerirà el treball individual i de grup amb la utilització del sistema virtual.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe teòrica	22.5	0.9	1096:E09.01 , 1096:E09.02 , 1096:E10.01 , 1096:E22.01 , 1096:E28.02 , 1096:E31.03 , 1096:T02.00 , 1096:T04.00 , 1096:T05.00 , 1096:T03.00 , 1096:T01.00 , 1096:E31.02 , 1096:E22.02 , 1096:E21.02
Planificació del treball. Lectura, reflexió de materials i preparació de treballs individuals i proves.	75	3.0	1096:E09.01 , 1096:T05.00 , 1096:T04.00 , 1096:T03.00 , 1096:T02.00 , 1096:T01.00 , 1096:E31.03 , 1096:E31.02 , 1096:E28.02 , 1096:E22.02 , 1096:E22.01 , 1096:E21.02 , 1096:E10.01 , 1096:E09.02
Seminari	22.5	0.9	1096:E09.01 , 1096:E31.03 , 1096:T05.00 , 1096:T04.00 , 1096:T03.00 , 1096:T02.00 , 1096:T01.00 , 1096:E31.02 , 1096:E10.01 , 1096:E22.01 , 1096:E22.02 , 1096:E28.02 , 1096:E21.02 , 1096:E09.02
Treball en grup (Recerca de material, discussió, preparació presentació)	29	1.16	1096:E09.01 , 1096:E09.02 , 1096:E21.02 , 1096:E22.02 , 1096:E31.02 , 1096:T01.00 , 1096:T03.00 , 1096:T05.00 , 1096:T04.00 , 1096:T02.00 , 1096:E31.03 , 1096:E28.02 , 1096:E22.01 , 1096:E10.01

Avaluació

Partirà d'un criteri basat en l'avaluació continua, fet que fa preceptiu l' assistència a classe i que ens permetrà mesurar el grau de competències específiques del programa que l' alumne ha assolit.

Es valoraran criteris generals com el nivell de participació de l'alumne, la capacitat de relacionar els contingut conceptuals amb els procedimentals emmarcat tot pels valors deontològics de la professió.

Les tècniques avaluatives que s'utilitzaran seran fonamentalment les específiques de l' apartat de metodologia on l'alumne tindrà de resoldre al finalitzar cada tema un cas pràctic on haurà d'aplicar els coneixements conceptuals i pràctics treballats a classe en situacions real que es pot trobar en el seu exercici professional com a criminòleg. En total seran set casos pràctics. Aquests treballs tindran un valor del 70% de la nota.

El 30% restant de la nota correspondrà a la presentació d'un treball individual on l' alumne haurà de buscar un programa social de prevenció de la delinqüència en funcionament i presentar-lo a classe.

Per superar l' assignatura caldrà haver superat satisfactòriament els set treballs d' avaluació continua més el treball.

1. Condicions per a ser avaluat

Participar activament en les classes i en els treballs grupals, així com confeccionar els treballs individuals.

2. Requisits per a superar l'assignatura

Cal tenir un nota mínima de 5 en cadascuna de les tipologies d'activitats que conformen l'avaluació.

3. Recuperacions

Si un alumne no supera alguna de les activitats tindrà una possibilitat de recuperar. El professorat indicarà a l'alumnat els requisits per a poder recuperar les parts no superades.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació	10 %	0	0.0	1096:E09.01 , 1096:E09.02 , 1096:E21.02 , 1096:E10.01 , 1096:E28.02 , 1096:E31.03 , 1096:T02.00 , 1096:T04.00 , 1096:T05.00 , 1096:T03.00 , 1096:T01.00 , 1096:E31.02 , 1096:E22.02 , 1096:E22.01
Prova individual d'avaluació	50 %	1	0.04	1096:E09.01 , 1096:E31.02 , 1096:T05.00 , 1096:T04.00 , 1096:T03.00 , 1096:T02.00 , 1096:T01.00 , 1096:E31.03 , 1096:E28.02 , 1096:E09.02 , 1096:E21.02 , 1096:E22.01 , 1096:E22.02 , 1096:E10.01
Treball en grup	10 %	0	0.0	1096:E09.01 , 1096:E09.02 , 1096:E10.01 , 1096:E22.01 , 1096:E28.02 , 1096:E31.03 , 1096:T02.00 , 1096:T04.00 , 1096:T05.00 , 1096:T03.00 , 1096:T01.00 , 1096:E31.02 , 1096:E22.02 , 1096:E21.02
Treballs individuals	30 %	0	0.0	1096:E09.01 , 1096:E31.03 , 1096:T05.00 , 1096:T04.00 , 1096:T03.00 , 1096:T02.00 , 1096:T01.00 , 1096:E31.02 , 1096:E10.01 , 1096:E22.01 , 1096:E22.02 , 1096:E28.02 , 1096:E21.02 , 1096:E09.02

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

BIBLIOGRAFIA OBLIGATÒRIA:

1. CID, J. Y LARRAURI, E. (2001) Teorías criminológicas: explicación y prevención de la delincuencia. Barcelona: Bosch.
2. FARRINGTON-BRANDON-WELSH (2002) "Developmental prevention programmes: effectiveness and benefit-cost analysis" McGuire (ed) (2002) Offender rehabilitation and treatment
3. GROSSMAN JB, GARRY EM. MENTORING (19997) A Proven Delinquency Prevention Strategy. Juvenile Justice Bulletin. Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention, Washington, DC
4. LIPSEY MW (2000) Is Delinquency Prevention a Cost-Effective Strategy? A California Perspective. Journal of Research in Crime and Delinquency 21 (4): 279-302.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

1. GARCIA-PABLOS, A. (1999) Tratado de criminología. Valencia: Tirant lo Blabch.
2. GARRIDO, V. (1995) La prevención de la delincuencia : el enfoque de la competencia social. Valencia: Tirant lo Blabch.
3. GARRIDO, V. Et alt. (2001) Principios de criminologia. Valencia: Tirant lo Blabch.
4. LUNDMAN RJ (1993) . Prevention and control of juvenile delinquency. 2nd edition. Oxford University.
5. MORENO, F.X. (2003) El Bullying, conducta perturbadora entre escolares. Revista Asuntos Educativos 36, 21-29
6. MORENO, F.X. (2003) Psicópatas infantojuveniles. Colegio Oficial de Psicólogos de Cataluña. 184, 2-3
7. MORENO, F.X. (2004) ¿Delincuente juvenil hoy, delincuente adulto mañana?" Colegio Oficial de Psicólogos de Cataluña. nº 165, 3-5.
8. MORENO, F.X. (2003) El absentismo y la institución escolar. Revista Cuadernos de Pedagogía. 327, 59-63.
9. MORENO, F.X..(2000). Diagnóstico de los factores de riesgo como recurso preventivo de los

- problemas de conducta en el contexto escolar. Revista electrónica Convid II, 29-44
10. PANCHÓN, C. (1998). Manual de pedagogía de la inadaptación social. Barcelona: Dulac.
 11. PINCUS, J.H. (2003). Instintos básicos. Madrid: Oberon.
 12. RAINE, A. (2000). Conducta violenta y psicopatía. Barcelona: Ariel.
 13. ROJAS, L. (2004). Las semillas de la conducta violenta. Madrid: Espasa Calpe.
 14. ROSS, R. Et al.(1996) Guía de trabajo para la prevención y el tratamiento de la delincuencia. Valencia: Serrano.
 15. RUTTER, M. (2000). La conducta antisocial de los jóvenes. Madrid: Cambridge University Press.
 16. SANMARTIN, J. (2004). El laberinto de la conducta violenta. Barcelona: Ariel.
 17. SERRANO, A. (2005). Introducción a la criminología. Madrid: Dykinson.